

ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครูที่ส่งผลต่อความเป็นครูมืออาชีพ ในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

Creative Leadership of School Administrators As perceived by Teachers Affecting Professional Teacher Under Khon Kaen Provincial Administrative Organization

อารีรัตน์ เพ็งสีแสง¹⁾ และ ดร. ประยุทธ์ ชูสอน²⁾

Areerat Phengseesang¹⁾ and Dr. Prayuth Chusom²⁾

¹⁾สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

Department of Educational Administration, Faculty of Education, Khon Kaen University

²⁾อาจารย์สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

Associate Professor, Department of Educational Administration, Faculty of Education, Khon Kaen University

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู 2) เพื่อศึกษาความเป็นครูมืออาชีพของครู 3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครูกับความเป็นครูมืออาชีพ และ 4) เพื่อศึกษาปัจจัยภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครูที่ส่งผลต่อความเป็นครูมืออาชีพ ในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ ครูที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ปีการศึกษา 2557 จำนวน 255 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ 0.96 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product Moment Coefficient) และสร้างสมการถดถอยเพื่อพยากรณ์ตัวแปรตาม โดยวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis)

ผลการวิจัยพบว่า

1. ผู้บริหารสถานศึกษา ในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น มีภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ตามการรับรู้ของครู โดยภาพรวมอยู่ในระดับ “มาก” และเมื่อพิจารณารายด้าน อยู่ในระดับ “มาก” ทุกด้านโดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยจากสูงไปต่ำ ดังนี้ ด้านการทำงานเป็นทีม ด้านการมีวิสัยทัศน์ ด้านความยืดหยุ่นและการปรับตัว และด้านการมีจินตนาการ 2. ความเป็นครูมืออาชีพ ในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น โดยภาพรวมอยู่ในระดับ “มาก” และเมื่อพิจารณารายด้าน อยู่ในระดับ “มาก” โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยจากสูงไปต่ำ ดังนี้ ด้านการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้านการพัฒนาตนเอง ด้านการมีจิตวิญญาณในวิชาชีพ ทักษะด้านการสอน และด้านการใช้สื่อและเทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ 3. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครูและความเป็นครูมืออาชีพ ในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น มีความสัมพันธ์ทางบวกอยู่ในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 4. ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามการ

รับรู้ของครูที่ส่งผลต่อความเป็นครูมืออาชีพ ในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ได้แก่ ด้านการทำงาน เป็นทีม (X_4) ด้านการมีวิสัยทัศน์ (X_3) และ ได้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับ 0.527 มีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.01 มีค่าสัมประสิทธิ์การทำนายหรือการพยากรณ์ ร้อยละ 27.80 ($R^2 = 0.27$) โดยเขียนเป็นสมการรูปคะแนนดิบ (b) และในรูปคะแนนมาตรฐาน (β) ได้ดังต่อไปนี้

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ (Unstandardized Score)

$$Y = 2.629 + 0.214 (X_4) + 0.167 (X_3)$$

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน (Standardized Score)

$$Z = 0.299 (X_4) + 0.256 (X_3)$$

คำสำคัญ : ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ ความเป็นครูมืออาชีพ

Abstract

The objectives of this research were to: 1) study creative leadership level of school administrators as perceived by teachers 2) study professional teachers level of teachers 3) study relationship between creative leadership of administrators as perceived by teachers, and professional teachers, and 4) study creative leadership of school administrators as perceived by teachers affecting professional teachers under Khon Kaen Provincial Administrative Organization. The sampling group consisted of 255 teachers teaching in schools under Khon Kaen Provincial Administrative Organization, during 2014 academic year. Research tool was a questionnaire with a reliability coefficient of 0.96. Data was analyzed by computer program for calculating mean, percentage, standard deviation, and Pearson product moment coefficient. Regression equations were created for predicting dependent variables through Stepwise Multi Regression Analysis.

Research findings were as follows:

1. The creative leadership of school administrators as perceived by teachers under Khon Kaen Provincial Administrative Organization indicated a "high" level of mean score. When compare to each other, all aspects also indicated a "high" level of mean score. Ranking in order from high to low as follow; teamwork, vision, flexibility and adjustment, and imaginary.
2. The professional teachers under Khon Kaen Provincial Administrative Organization indicated a "high" level of mean score. When compare to each other, all aspects also indicated a "high" level of mean score. Ranking in order from high to low as follow; helping student, Self development, spirituality of profession, teaching skill, and using of instructional media and technology.
3. The relation between creative leadership of school administrators as perceived by teachers and professional teachers under Khon Kaen Provincial Administrative Organization indicated a moderate level. All aspects had a positive relation between each other with a statistical significance at the 0.01 level.
4. The creative leadership of school administrators as perceived by teachers affecting professional teachers under Khon Kaen Provincial Administrative Organization included having teamwork(X_4) and vision(X_3). The multiple correlation coefficient was 0.527 with a statistical significance at the 0.01 level. The predictive coefficient or predictive power was 27.80% ($R^2 = 0.27$). These could be expressed in equations of unstandard and standard score as follow:

Unstandardized Score Predictive Equation

$$Y = 2.629 + 0.214 (X_4) + 0.167 (X_3)$$

Standardized Score Predictive Equation

$$Z = 0.299 (X_4) + 0.256 (X_3)$$

Keywords : Creative leadership, Professional Teacher

บทนำ

ครูเป็นบุคลากรที่เป็นหัวใจสำคัญอย่างยิ่งของกระบวนการจัดการศึกษา เนื่องจากครูมีหน้าที่ในการจัดการเรียนสอน ให้ความรู้ อบรม สั่งสอน ชัดถেলা และให้คำปรึกษา มอบความรักและเมตตาแก่ผู้เรียน ครูมีอิทธิพลทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน สังคมจึงคาดหวังเป็นอย่างยิ่งว่าครูจะเป็นบุคคลที่วางรากฐานความเจริญ เพื่อสร้างความมั่นคงของชาติ เพื่อให้เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของโลก ในยุคปัจจุบัน รวมไปถึงความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี และการเปลี่ยนแปลงนี้ได้ก่อให้เกิดปัญหา ครูต้องมีความพร้อมทั้งทางด้านความรู้ ความสามารถ รวมทั้งเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน ตลอดจนดำรงชีวิตได้อย่างเหมาะสมกับฐานะ มีความรักศรัทธา และยึดมั่นในอุดมการณ์แห่งวิชาชีพครู และลักษณะของครูมืออาชีพ เป็นเครื่องหมายที่ชี้ให้เห็นความเป็นวิชาชีพชั้นสูง หรือคุณลักษณะที่ดีของครูอันเป็นที่ต้องการของสังคม ที่ครูต้องมีความรักและความเมตตาต่อศิษย์ เสียสละ หมั่นเพียรศึกษา ปรับปรุงวิธีการสอนเพื่อพัฒนาตนเองอยู่เสมอ เอาใจใส่ต่อศิษย์ทุกคนเป็นกำลังใจและช่วยสร้างแรงบันดาลใจให้กับศิษย์ เพื่อให้เป็นคนใฝ่รู้ใฝ่เรียน เป็นแบบอย่างที่ดีมีจรรยาบรรณ มีจิตวิญญาณของความเป็นครู มีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล รักความยุติธรรมยอมรับและเข้าใจความแตกต่างของเด็กแต่ละคน และมีคุณธรรมยึดเหนี่ยวจิตใจของตนเอง [1]

ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์เป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างยิ่งในการศึกษาค้นคว้าด้วยวิธีการวิจัยทั้งในเชิงแนวคิด รูปแบบและกระบวนการเพื่อฝ่าวงล้อมและขยายขอบเขตของการแก้ปัญหาจากแนวทางแบบเดิมๆ ให้ได้ จึงจะสามารถแก้ปัญหาสร้างสิ่งที่ดีและยั่งยืนในอนาคต [2] ซึ่งสอดคล้องกับ ความคิดสร้างสรรค์เป็นการช่วยให้เราแก้ปัญหาเดิมด้วยวิธีการใหม่ ช่วยให้เราเห็นโอกาสใหม่ ความเป็นได้ใหม่ ทำให้ได้สิ่งที่ดีกว่า ช่วยให้เราคิดได้ อย่างเหมาะสม และการทำ สิ่งต่าง ๆ แทนการยึดรูปแบบ

เดิม ความคิดสร้างสรรค์มิใช่พรสวรรค์แต่อยู่ที่การเรียนรู้ ทักษะ และการฝึกฝน จะพบว่าทุกปัญหาหามีคำตอบดี ๆ ที่สามารถปฏิบัติได้อย่างเหมาะสมรออยู่เสมอ [3]

ปัจจุบันกระบวนการฝึกฝนและพัฒนาวิชาชีพครู ยังมีปัญหาอยู่มาก และปัญหาของครูก็เชื่อมโยงต่อคุณของการศึกษา เช่น ครูปรับตัวไม่ทันต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วในทุกๆ ด้าน โดยเฉพาะโลกแห่งความรู้ที่สอนในปัจจุบันเปลี่ยนแปลงแตกต่างและสูงขึ้น จากเดิมที่เคยสอน อีกทั้งการพัฒนาครูของหน่วยงานที่จัดขึ้นส่วนใหญ่ไม่ตรงกับความต้องการของครูจึงไม่สามารถนำมาปรับใช้ในกิจกรรมการเรียนการสอน [4] และที่พบปัญหาเกี่ยวกับวิชาชีพครู ได้แก่ วิชาชีพครูไม่ได้รับการยกย่อง ครูทำการสอนไม่เต็มที่เพราะต้องทำงานอื่นๆ และครูมีทัศนคติที่เป็นลบต่อวิชาชีพ ทำให้ครูขาดแรงจูงใจที่จะปฏิบัติหน้าที่และพัฒนางาน [5] นอกจากนี้ปัญหาที่เกิดขึ้นดังกล่าวยังส่งผลให้ผลการประเมินผลการศึกษาแห่งชาติขึ้นพื้นฐาน ของนักเรียน ปีการศึกษา 2556 โรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น มีคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่า ร้อยละ 50 [6] จากผลการประเมินสะท้อนให้เห็นถึงความจำเป็นของผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องเร่งดำเนินการพัฒนาคุณภาพอย่างเร่งด่วน ในการใช้ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ให้ครูเกิดความรู้สึกรู้สึกไว้วางใจ กระตุ้นให้ครูเกิด มุมมอง จินตนาการ ความท้าทายใหม่ ของการมองเห็นประโยชน์ในการพัฒนาตนเอง แล้วนำผลของการเรียนรู้ไปปรับใช้กับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับบริบทขององค์กรและการเปลี่ยนแปลงของสังคมอย่างมีคุณภาพจากสอนของครู ให้เป็นครูมืออาชีพ เพื่อพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนต่อไป

จากสภาพและปัญหาดังกล่าวผู้วิจัยในฐานะที่เป็นครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น จึงสนใจที่จะศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ ของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครูที่ส่งผลต่อความเป็นครูมืออาชีพของครูในสังกัดองค์การบริหารส่วน

จังหวัดขอนแก่น เพื่อนำไปกำหนดแนวทางการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมให้ครูสามารถจัดการกระบวนการจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนอย่างมืออาชีพและมีประสิทธิผล

คำถามของการวิจัย

1. ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู ในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นอยู่ในระดับใด
2. ความเป็นครูมืออาชีพของครูในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นอยู่ในระดับใด
3. ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครูกับความเป็นครูมืออาชีพในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นมีความสัมพันธ์กันหรือไม่อย่างไร
4. ปัจจัยภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาด้านใดบ้างที่ส่งผลต่อความเป็นครูมืออาชีพในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครูในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น
2. เพื่อศึกษาความเป็นครูมืออาชีพของครูในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครูกับความเป็นครูมืออาชีพในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น
4. เพื่อศึกษาปัจจัยภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครูที่ส่งผลต่อความเป็นครูมืออาชีพ ในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

สมมุติฐานการวิจัย

1. ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครูมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความเป็นครูมืออาชีพ ในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

2. ปัจจัยภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู อย่างน้อย 1 ด้าน ส่งผลต่อความเป็นครูมืออาชีพ ในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารตามการรับรู้ของครู หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ตอบสนองความต้องการของบุคลากรในด้านความสร้างสรรค์ มีอารมณ์ขันในการทำงานและมีสติปัญญาในการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์และกระตุ้นให้เกิดความสร้างสรรค์การคิดหาคำตอบได้อย่างอิสระ ไม่ตกอยู่ภายใต้กฎเกณฑ์การปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ต่าง ๆ และการเปิดกว้างรับความคิดใหม่ ๆ การมองภาพในอนาคตที่เป็นไปได้นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงที่มุ่งสู่ความสำเร็จขององค์กร วัดจากแบบสอบถามมาตรวัดประมาณค่า 5 ระดับ ตามความคิดเห็นของครู มี 4 องค์ประกอบได้แก่ 1) จินตนาการ 2) ความยืดหยุ่นและการปรับตัว 3) วิสัยทัศน์ และ 4) การทำงานเป็นทีม
2. ความเป็นครูมืออาชีพ หมายถึง พฤติกรรมของครู ที่แสดงให้เห็นถึงการวางแผนการสอน อบรม มีความรักและความเมตตาต่อศิษย์ เสียสละ หมั่นเพียร ศึกษาปรับปรุงวิธีการสอนเพื่อพัฒนาตนเองอยู่เสมอ มีการใช้สื่อและเทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้เอาใจใส่ต่อศิษย์ทุกคน เป็นกำลังใจและ เป็นแบบอย่างที่ดี มีจรรยาบรรณ มีจิตวิญญาณของความเป็นครู วัดจากแบบสอบถามมาตรวัดประมาณค่า 5 ระดับ ตามความคิดเห็นของครู มี 5 องค์ประกอบได้แก่ 1) ทักษะด้านการสอน 2) การมีจิตวิญญาณในวิชาชีพ 3) การดูแลช่วยเหลือนักเรียน 4) การพัฒนาตนเอง และ 5) การใช้สื่อและเทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบบรรยาย (Descriptive Research)

1. ประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ครู จำนวน 19 โรงเรียน จำนวน 544 คน
2. กลุ่มตัวอย่าง กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง

จากตารางสำเร็จรูปสำหรับศึกษาทั้งค่าเฉลี่ยของประชากรของ ศิริชัย กาญจนวาสี [7] ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 255 คน และใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ครั้งนี้มีเป็นแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นแบบตรวจ สอบรายการ (Check list)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามการรับรู้ของคุณ เครื่องมือเป็นมาตราวัดแบบประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ 0.96

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับความเป็นครูมืออาชีพของคุณ ลักษณะเครื่องมือเป็นมาตราวัดแบบประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับ มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ 0.94

การวิเคราะห์ข้อมูล

ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการวิเคราะห์ข้อมูล โดยวิเคราะห์หาค่าสถิติ ดังนี้

1. ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ทางสถิติโดยใช้ค่าความถี่และค่าร้อยละ
2. ข้อมูลระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของคุณและความเป็นครูมืออาชีพ วิเคราะห์ทางสถิติโดยใช้ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
3. ข้อมูลความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของคุณกับความเป็นครูมืออาชีพ โดยหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product Moment Coefficient)
4. ข้อมูลภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของคุณที่ส่งผลต่อความเป็นครูมืออาชีพ โดยใช้สถิติวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบมีขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis)

สรุปผลและอภิปรายผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของคุณ โรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

จากการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามการรับรู้ของคุณ ในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับ “มาก” ทั้งนี้เนื่องจาก องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น มีการจัดประชุมสัมมนา อบรมเชิงปฏิบัติการ โดยการนำรูปแบบการบริหารงานตามแนวโน้มของผู้บริหารของผู้ในยุคใหม่ที่ เกิดภาพลักษณ์ที่ดีขององค์การและมีการติดตามการทำงานอย่างสม่ำเสมอ จึงทำให้ผู้บริหารสถานศึกษา มีบทบาทสำคัญในการวางแผน กำกับ นิเทศ ติดตาม การการปฏิบัติงานของคุณ ซึ่งสอดคล้องกับกฏาญจน วาสี [8] พบว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของคุณในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักเขตบางเขต (เครือข่ายที่ 19) โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ สุภาพ ฤทธิ์บำรุง [9] ได้ศึกษาเรื่องภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อความมีประสิทธิภาพของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 30 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา มีภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับ “มาก “ เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยเป็นรายด้านอยู่ในระดับ “มาก” ทุกรายการ โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดด้านการทำงานเป็นทีม ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ด้านการมีความคิดสร้างสรรค์

2. ความเป็นครูมืออาชีพ ในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

ผลการวิจัย พบว่า ความเป็นครูมืออาชีพ ในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น โดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับ “มาก” เนื่องจาก องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นได้ให้ความสำคัญกับคุณภาพผู้เรียน โดยการจัดกิจกรรมให้คุณครูได้เข้ารับการอบรมฝึกปฏิบัติการ เทคนิคด้านการเป็นครูที่เลี้ยง เทคนิคการให้คำปรึกษา และจัดกิจกรรมให้คุณ ครู นักเรียนและ

ผู้ปกครองจัดกิจกรรมร่วมกัน สอดคล้องกับ Clarke อ้างถึงในประภาพรรณ เข็มมสุภาสิต [10] ได้เสนอหลักการที่เป็นกุญแจสำคัญ 10 ประการในการพัฒนาครูไปสู่ความเป็นมืออาชีพ ได้แก่ 1) สร้างความรู้สึกร่วมกันเป็นการเปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วม ตามความสมัครใจ 2) พัฒนากลุ่มครูมากกว่าครูเป็นรายบุคคลและชุมชน ผู้เรียน ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษาต้องมีส่วนร่วมและสนับสนุน 3) การพัฒนาครูไปสู่ความเป็นมืออาชีพย่อมมีอุปสรรค 4) ใช้การเรียนรู้แบบอิงประสบการณ์หรือการเรียนรู้ด้วยการปฏิบัติในสถานการณ์จริงในชั้นเรียน 5) จูงใจให้ครูเต็มใจศึกษาค้นคว้า และปฏิบัติการสอนโดยการใช้กิจกรรม 6) การเปลี่ยนแปลงความเชื่อของครูเกี่ยวกับการสอนนั้นมาจากการปฏิบัติจริงในชั้นเรียนอย่างต่อเนื่อง 7) จัดสรรเวลาและเปิดโอกาสให้ครูได้วางแผน ได้คิด ไตร่ตรอง ทบทวน เกี่ยวกับความสำเร็จและความล้มเหลวในการปฏิบัติการสอนของตนต่อกลุ่ม 8) โน้มน้าวให้ครูนำนวัตกรรมใหม่เกี่ยวกับการเรียนการสอนมาใช้ในการจัดโปรแกรมพัฒนาครู 9) การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม การสอนและการเรียนรู้เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นน้อยค่อยเป็นค่อยไป 10) ส่งเสริมให้ครูมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายของหน่วยงาน สอดคล้องกับ กฤษฎาพร อักษราราช [11] พบว่า คุณลักษณะของครูมืออาชีพของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณา รายด้าน คุณลักษณะของครูมืออาชีพด้านการมีจิตวิญญาณของความเป็นครู อยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนข้ออื่นๆ อยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย คือ การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ การมีจิตวิทยาในการดูแลช่วยเหลือพัฒนานักเรียนตามธรรมชาติและศักยภาพ การพัฒนานวัตกรรม สื่อ เทคโนโลยีการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นสื่อ ICT และการมีทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารตามลำดับ

3. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครูกับความเป็นครูมืออาชีพ ในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

จากผลการวิจัย พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มตัวแปรภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครูกับความเป็นครูมืออาชีพในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นทุกด้านมีความสัมพันธ์กันในทางบวกหรือมีความสัมพันธ์กันระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ด้านการดำเนินงานเป็นทีมมีค่าสูงสุด ทั้งนี้เนื่องจาก ผู้บริหารสถานศึกษา ได้ส่งเสริมสนับสนุนครูเข้ารับการศึกษาดูงาน อบรม ส่งเสริมการทำผลงานทางวิชาการและเผยแพร่แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับโรงเรียนหรือหน่วยงานการศึกษาอื่นๆ ตามความเหมาะสม รวมทั้งมีระบบ กำกับ นิเทศ ติดตาม และพัฒนาตามการปฏิบัติงานของครู ให้คำปรึกษา แนะนำ ช่วยเหลือแก้ปัญหา อย่างเป็นระบบและสม่ำเสมอ สอดคล้องกับ กอบศักดิ์ มูลมัย [12] พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนกับประสิทธิภาพการสอนของครู ภาพรวมพบว่ามีความสัมพันธ์ทางบวกกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 โดยมีค่าความสัมพันธ์กันทางบวกหรือมีความสัมพันธ์กันระดับปานกลาง และสอดคล้องกับ ละองดาว ปะโพธิง [13] พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับพฤติกรรมการสอนที่มีประสิทธิผลของครูมีความสัมพันธ์เชิงบวกอยู่ในระดับค่อนข้างสูง

4. ปัจจัยภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครูที่ส่งผลต่อความเป็นครูมืออาชีพ ในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

จากผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณพบว่า มีตัวแปรพยากรณ์ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู ที่สามารถพยากรณ์ความเป็นครูมืออาชีพในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ได้แก่ ด้านการดำเนินงานเป็นทีมและ ด้านการมีวิสัยทัศน์ มีค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ หรืออำนาจพยากรณ์ร้อยละ 27.80 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ทั้งนี้เพราะเป็นหน้าที่ผู้บริหารสถานศึกษาที่ให้

ความสำคัญและสนับสนุน ครูและบุคลากรทำงานร่วมกันเป็นทีม ทำหน้าที่ติดต่อสื่อสาร ประสานงานกับบุคลากรในแต่ละทีมงาน เปิดโอกาสให้ทีมงานมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ตัดสินใจร่วมกัน เพื่อพัฒนางานให้มีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผลซึ่งสอดคล้องกับ รุจิรัตน์ นาคะรัมย์ [14] พบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงผู้บริหารที่ส่งผลต่อความเป็นครูมืออาชีพตามมาตราฐานวิชาชีพครูของครูต้นสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กาญจนบุรี เขต 2 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 โดยภาพรวมมีประสิทธิภาพการทำนายร้อยละ 57.40 และภาวะผู้นำการการเปลี่ยนแปลงด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคลส่งผลต่อความเป็นครูมืออาชีพด้านการปฏิบัติตน มีประสิทธิภาพในการทำนายร้อยละ 45.00 ซึ่งสอดคล้องกับ กิตติกาญจน์ ปฏิพันธ์ [15] การมองภาพในอนาคตที่นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงที่มุ่งสู่ความเป็นเลิศ คนที่มีวิสัยทัศน์จะเป็นคนที่มองการณ์ไกล ใจกว้าง กล้าที่จะปรับเปลี่ยน เรียนรู้ เปิดรับสิ่งใหม่ ๆ ให้กับตัวเอง เปิดใจกว้าง มองภาพรวม ภาพใหญ่ วิสัยทัศน์ เกิดขึ้นจากการเข้าใจองค์การอย่างลึกซึ้งทั้งในอดีต ปัจจุบันและในอนาคตขององค์กร รวมไปถึงการสร้างคน สร้างทีมงาน การมีสายตาอันเฉียบคม โดยมองคนในทีมที่มีแววมืดอนาคตไกล มีความคิด ความอ่าน รู้จักใช้เวลาในการบ่มเพาะคนให้มีวิสัยทัศน์ ให้มีความแข็งแกร่งทั้งร่างกายและจิตใจ เป็นการคิดวางแผนอนาคตของทีมงาน เพื่อกำหนดทิศทางและจุดหมาย ที่ชัดเจน เพื่อที่จะมุ่งสู่ความสำเร็จในอนาคต

โดยสามารถสร้างสมการถดถอย จากค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวพยากรณ์ที่อยู่ในรูปของคะแนนดิบ (B) และที่อยู่ในคะแนนมาตรฐาน (β) ได้ดังนี้

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ

$$Y = 2.629 + 0.214 (X_4) + 0.167 (X_3)$$

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน

(Standardized Score)

$$Z = 0.299 (X_4) + 0.256 (X_3)$$

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

1) ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู สามารถทำนายความเป็นครูมืออาชีพ ได้แก่ ด้านการทำงานเป็นทีม และ ด้านการมีวิสัยทัศน์ ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องพัฒนาตัวเอง ในการสร้างกระบวนการทำงานเป็นทีมอย่างเป็นระบบให้ผู้ร่วมงานสร้างบรรยากาศที่ดีต่อการทำงานร่วมกัน ของความเข้าใจที่ดีต่อกัน และต้องมีวิสัยทัศน์ในการพัฒนาสถานศึกษาให้สำเร็จตามจุดมุ่งหมายที่กำหนด เพื่อสร้างความน่าเชื่อถือและไว้วางใจกับครูผู้สอน

2) ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญในการส่งเสริมครูสู่ความเป็นมืออาชีพ ด้านการใช้สื่อและเทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ โดยเฉพาะการประเมินผลการใช้สื่อและเทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอนที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอ

3) ผลการศึกษาพบว่า องค์กรบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ควรส่งเสริมผู้บริหารสถานศึกษาได้รับการฝึกทักษะด้านการบริหารด้านภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ และการพัฒนาครูสู่ความเป็นมืออาชีพ เพื่อให้เกิดมุมมองใหม่ๆ โดยนำไปกำหนดเป็นนโยบายหรือยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม ที่จะส่งผลต่อการปฏิบัติงานของครูสู่ความเป็นครูมืออาชีพ

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1) ควรศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพกรณีศึกษาของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีผลงานดีเด่นเป็นที่ประจักษ์เพื่อค้นหาแนวทางวิธีปฏิบัติสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

2) ควรมีการวิจัยและพัฒนาเพื่อพัฒนาความเป็นครูมืออาชีพในสถานศึกษา เนื่องจากผลวิจัยพบว่า ความเป็นครูมืออาชีพ ด้านการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้านการพัฒนาตนเอง นั้น มีส่วนสำคัญอย่างมากในการพัฒนาสถานศึกษา เพื่อให้สถานศึกษามีคุณภาพมากยิ่งขึ้นอันจะส่งผลโดยตรงที่จะต่อคุณภาพการศึกษาของ

นักเรียนเพิ่มมากยิ่งขึ้นต่อไปในอนาคต

3) ครอบครัวยุคใหม่มีแนวโน้มที่จะให้ความสำคัญต่อการศึกษามากขึ้น ผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครูด้านอื่น ๆ เช่น ด้านสติปัญญา ด้านบุคลิกภาพ เป็นต้น เพื่อให้การศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์มีความหลากหลาย เนื่องจากมีปัจจัยหลายอย่างที่มีความเกี่ยวข้องหรือส่งผลต่อภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครูที่จะเป็นประโยชน์ต่อการนำผลการวิจัยไปใช้มากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- [1] Office of the Basic Education Commission. Competency and Performance Guide. (revised,2010). Bangkok: Kurusapha Publishing; 2010. (In Thai).
- [2] Phraitoon Sinlarat. Creative leadership and productivity: A new paradigm and a new leader education. Bangkok: Chulalongkorn University Publishing; 2010. (In Thai).
- [3] Kriengsak Charoenwongsak. Creative Thinking. Bangkok: Success Media Company; 2010. (In Thai).
- [4] Khanittha Amornsang. Need of Professional of Teachers in Wangchansuksa Under Rayong Primary Educational Service Area Office 2. Master of Educational Administration Burapha University;2012.(In Thai).
- [5] Pranee Chandrarachai. A causal Model of Factors Affecting Professional Teachers of Basic Education School. Thesis Ph.D. in Educational Administration Narasuan University; 2007. (In Thai).
- [6] Khon Kaen Provincial Administrative Organization . Ordinary National Educational Test in Khon Kaen Provincial Administrative Organization Schools . Khon Kaen: Khon Kaen Provincial Administrative Organization; 2013. (In Thai).
- [7] Sirichai Kanchanawasri. Statistics for the research . Edition 6th. Bangkok: Chulalongkorn Publishing; 2012. (In Thai).
- [8] Kanjana Sila. The Study of Formative Leadership Executives in School Under Bangkok Metropolis, the Administrative Office of Bangkok District, Master Project . Educational Administration Bangkok . Graduated School Srinakharinwirot University;2013. (In Thai).
- [9] Suphap Rithbumrung . Creative Leadership of School Administrators Affecting Effectiveness of School Under the Office of Secondary School Educational Service Area 30. Master of Education Thesis in Educational Administration, Graduate School, Khon Kaen University;2013. (In Thai).
- [10] Praphapan Iamsuphasit. Teacher development model to a professional teacher. Journal of Education in Sukhothai Thammathirat, Jan-Jun.2005; 18(1): 29-31. (In Thai).
- [11] Kritsadaphorn Arsarat Characteristics of Professional Teacher in School Under the Chonburi Primary Educational Service Area Office 1. Master of Educational Administration Faculty of Education Burapha University; 2012. (In Thai).
- [12] Kobsak Moonmai. Relationship Between Transformational Leadership of School Administrators and Teachers Under the Office of Pathumthani Primary Educational Service Area Office 1. Master of Educational Administration Technology Rajamangala University of Technology Thanyaburi;2011. (In Thai).

- [13] Laongdao Papoting The Relationship between Instructional Leadership of School Administrators and Effective Teaching Behaviors of Teachers in Secondary Schools under the Office of Secondary Education Service Area in Loei Province. Master of Educational Administration Sukhothai Thammathirat University;2011. (In Thai).
- [14] Rujirat Nakharampha. The transformational Leadership of School Administrators Affecting Professionalship Toward Teachers ' Professional Standard of Teachers Under Jurisdiction of Kanchanaburi Primary Educational Service Area Office 2. Master of Educational Administration Silpakorn University;2011. (In Thai).
- [15] Kitkan Patiphan. Creative Leadership. Found 5 September, From <http://independent.academia.edu/CreativePeopleOriginal>.2014.